

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . 1 — —
Egyes száma 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) barmintse küldendő.

Előfizethető helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Negy házasági peti szert 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg díj minden külön beiktatással 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot maiban foglalás után 50 kr.

Nyitási közlemények minden peti szert 30 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatti.

Kéziratok nem adóznak vissza.

HERMANN utóda
 Kereskedések
 jegyzéke
 mindenféle maradványok

Beírás	Beírás	Beírás
1000	1000	1000
2000	2000	2000
3000	3000	3000
4000	4000	4000
5000	5000	5000
6000	6000	6000
7000	7000	7000
8000	8000	8000
9000	9000	9000
10000	10000	10000

DAJA
 Debreczen lámpafényél.
 II.
 Mikor már elég volt a sétából, a férj uram illendő hazakíséri feleséget, vigasztalással egy pár csókot nyom kicsattanó arcára s azzal indul visszafelé.
 A menyecske kedvetlenül kérde, — hová?
 Mindég ugyanaz a felelet. Kávéházba, vagy az orpheumba.
 Oh, ez nagy divat nálunk. A kávéház. Mindinkább közeledünk ebben a tekintetben a modern világvárosokhoz. Impozáns, nagy fényűvel felszított helyiségek, vakító csillákkal, ráparazrolva egész vagyunk, a faldiszitimenek araból kitelehetne egész munkás-család, a kávéház syrényének díszes trón-állványa valóságos műretek, faragványos, csöcskebecsés.
 Igaz — gondolom — jobb volna, ha elhanyagolt intézményeink indulnának e helyett nagyobb virágzásnak, pedig milyen szépen kitelnek e drága berendezések araból holmi munkásház, a tanszermuzeumnak palota, a Csokonai körnek a régóta tervezett önálló helyiség, a debreczeni egyetemnek is csurranna, cseppenne.
 De mit? Ki törődnek az ilyenekkel. A felolvasásra kevesen kíváncsiak, a Csokonai kör tegyen a mit akar a maga erejéből.
 Az érdek, az önérdék, a bálvány, melynek áldozunk, tömjenezünk. Magánosok tulajdona a fényes kávéház, azok első sorban magukra gondolnak.
 Megvan e kávéházaknak a maga törzsközönsége.
 Amott a mellett a kerek asztal mellett, gyűl az ügyvédség. Ott van a legnagyobb vitatkozás. Wekerle lelkes védői tüzes szóharczra kelnek az Apponyistakkal. Szilágyi ellen mindannyian titkos haragot táplálnak, miért nem nevezi ki őket holmi . . . akár csak táblai bíróknak is.

Oktatási hiányok.

A közoktatási kormány f. é. július 26-án egy rendeletet intézett valamennyi egyházi főhatósághoz, azon utasítással, hogy az általok fenntartott felekezeti tanítóképzőkben a gazdaságtant s a méhészetet rendszeresen taníttassák és az esetleg intézeteikbe leküldött méhészeti vándor-tanítókat szívesen lássák.

Ezen rendelet amilyen praktikus, ép olyan üdvös is, azért az egyházi főhatóságok bizonyosan szigorúan érvényt fognak neki szerezni.

A mi népoktatásunk éppen azon főhibában szenved, hogy iskoláinkban, dacára annak, hogy földmivelő nép vagyunk, még csak egy kis gazdasági kateder sem tanítanak. És bár kötelező miniszteri rendelet van arra nézve is, hogy minden községnek legyen alkalmas gyümölcsiskolája, a legtöbb község ezen rendeletnek nem tett eleget, vagy ha propter-formam rendelkezik is faiskolával, de a gyümölcsfajtenyésztés-tanítása csak az órarendben szerepel, a valóságban nincs.

Ennek főoka az, hogy a nép vezetői: a papok és a tanítók iskolázatásuk ideje alatt semminemű gazdasági oktatásban nem részesülnek, minek folytán erre nézve sem szakértelemmel, sem érzékkel nem bírnak s ekként a nép s annak gyermekei hasonlóan, semmiféle gazdasági oktatásban és utmutatásban nem részesülnek.

Hogy ez megváltozzék, okvetlenül szükséges lenne, hogy egy a papnövénydekek, miként a preparandisták is, gazdasági szakoktatásban részesíttessenek, hiszen egzisztenciájuk alapja a földmivelés s így egyéni érdekük is megkívánja a szakértelemet. A népet pedig nemcsak a lelkiekben, de az anyagiakban is oktatniok kell, de azt csak úgy

tehetik, ha ők magok is kellő gazdasági szakértelemmel s érzékkel bírnak.

De még nemcsak azért kellene ezen intézetekben a gazdaságtant tanítani, hogy a pap- és tanítónövénydekek egyéni érdeke kívánja azt, de azért is, mert a papok s a tanítók a népek szellemi vezetői lévén, nekik köteleességük első sorban a népek mindenben s így a földmivelés kezelésére nézve is tanácsot, utmutatást adni. De ők a földmivelő népek tanácsára szorulnak, amely nép ősi fogalommal bír a gazdaság s a földmivelés mikénti kezelés tekintetében.

Az idők ugyanis változtak. A gazdálkodás, földmivelés terén a külföldön nagyot haladtak; tökéletesebb gazdasági eszközök, a földmivelésnek gyakorlatibb alapra való fektetése, a földmivelők javát előmozdította, a gazdaság különféle lemeinek kultiválása a méhészet, gyümölcs-, állattenyésztés fellendült és igen szép jövedelmi forrásokat biztosít a gazdálkodóknak.

Látjuk, hogy a német »bauere« milyen sikeresen művelik földjeiket, hogyan boldogulnak kis gazdaságaikon, a hol évről-évre gyarapodnak, majorokat létesítenek s ha kérdezzük, mi az oka ezen gazdasági előhaladásuknak? azon feleletet kell kapnunk hogy a nép gyermekei a napskolákban gazdasági ismeretekre taníttatnak.

A német schulmeisterek a tanítóképzőkben alapos gyakorlati gazdasági szakoktatásban részesülve, az iskolákban a gyermekeket ugyanarra tanítják. A külföldön virágzó faiskolák vannak s a tanítók magok is szenvedélyes gyümölcsfajtenyésztők. Nálunk még igen sok községben nincs is faiskola, vagy a mi van, az a legrosszabb, gyümölcsfajtenyésztésre alkalmatlan helyen adatott ki és ekként a tanítóknak sem kedvök, sem alkalmok, de még képzettségök sincs

arra nézve, hogy ők az iskolás gyermekeket okserü gyümölcsfajtenyésztésre oktatathatnak. Pedig főleg a felvidéken, a gyümölcsfajtenyésztés szép jövedelmi forrást biztosíthatna a népeknek.

De mit látunk e tekintetben? A községokban, ahol nagyszerű nemes gyümölcsfajtenyésztésre kitűnő alaj van, holmi komisz gyümölcsfajtenyésztés ezek elkorhadnak, a nép nem ültet helyökre nemes faoltványokat. Miért van ez? Azért, mert a népek első sorban nincs semmi szakértelem e téren s így nem törődik kertjeinek ápolásával s kultiválásával. Másodszorban nem jut nemes oltványokhoz, az államtól nem kap, drága pénzért venni nem képes. Azért egy minta-faiskolának minden községben kellene lennie, ahol nemcsak az iskolás gyermekek, de az ismétlő iskolások és a felnöttek is tanítandók volnának, szóval a község nagya és apraja egyaránt, a gyümölcsfajtenyésztés módjára nézve. A tanítók részére pedig gazdasági póttanfolyamokat kellene rendezni a szünidők alatt azon városokban, ahol gazdasági iskolák vannak s ahol ők nekik főleg a gyümölcsfajtenyésztés és méhészet tüzetesen, gyakorlatilag előadandó volna.

Az államnak pedig a méhészet terjesztése végett nem egy-két, de több vándor-tanítót kellene szétküldeni az ország különböző vidékeire, akik a népet bevezetnék az okserü méhtenyésztésbe, mire természetesen első sorban a községi előjáróknak, papoknak, tanítóknak, birtokosoknak kellene jó példával ösztönözni a népet.

De hát mindéz nem fog megváltozni, ha az állam a gazdasági szakoktatást nem fogja fejleszteni. Mert e téren igen hátra vagyunk.

Van itt Magyarországon mindenféle elméleti iskola, de annál kevesebb a gyakorlati és a legkevesebb a gazda-

sági. Az az egynehány gazdasági tanítót igen kevés s költséges arra nézve, hogy kisebb előképzettséggel is lehessen azt elvégezni. Az államnak kötelessége volna a földmivelés ágának hathatós emelése végett, legalább minden harmadik vármegyében egy kisebb igényű gazdasági iskolát állítani, a honnan alkalmas ispánok kerülnének ki a közép- s kisebb gazdaságok részére s ahol a földmivelő nép gyermekei gazdasági szakoktatásban részesülnének.

Nemzetünk lételemének alapja a földmivelés, ezt emelni, fejleszteni, haladásnak s fölvirágzásnak indítani kell, hogy a magyar kormányának legfőbb gondját képezze, mert elveszünk, ha üdvös agrárintézményeink nem lesznek!

Albrecht István.

BELFÖLD.

A Kossuth mell-szoborra újabb Kovács József orsz. képviselő, a szoborúgy pénztárosánál 3715 ft 25 kr. gyűlt be.

Zrinyi emléke Szigetvárott A szigetvári olvasókör, mint minden évben, úgy ez idén is megünnepli Zrinyi Miklós emlékét szept. 7-diken. hős halálának 327-dik évfordulóján. Csak azt találjuk különösképp, hogy tüzijátékkal egybekötött táncszelével gyászólják a szigetváriak Zrinyi elcséjét.

KÜLFÖLD.

A francia választások eredményéről eddig csak nagyon gyér jelentések érkeztek. S ezek a jelentések is megerősítik azt, a miben eddig sem lehetett kétség, hogy a republikánus pártok megsemmisítik a két monarchista pártot s hogy a kerületek legfőbbjében pótválasztás fog dönteni a különböző iránylatú köztársasági jelöltek között.

Szibéria fiókja. Szent-Pétervártól azzal a gondlattal foglalkoznak, hogy a számozottakat a jövő évtől kezdve nem Szibériába deportálják, hanem Sachalin-ba, a Csendes Óceán egy szigetére. Szibériával a cárnak más céljai vannak: az orosz kereskedelemnek kiváló utvonala lesz a roppant ázsiai területet. Eddig csak a legelvetemedebb go-

tagadhatom. Emlékezem rá, a temetésekor milyen veresre sirta a szemét (elég megerősítésbe került) a tarka koczkás zsebkendőjében több vízenyősség volt, mint valami fűzfa hajtások versben s a pap is tartott egy pár bankóért olyan könnyegig ható beszédet, hogy maga is csodálkozott az eloquentiáján.

Most hát mulat. Maholnap, hiszen nem olyan idős, még új menyegzőt tart.

A dákö szorgalmasan jár a szenvedélyes billiárdozók kezében. Az a halvány képű fiatal ember, ki olyan szerencsés dobásokat tud produkálni, éppen most jött hazulról.

Az anyja varróné valamelyik félreese zugban egész heten görnyed a varrógép mellett, eleget is panaszkodik a fának a hatfajásáról, meg hogy folytonos szurásokat érez a melében, de a fia vigasztalja:

— Legalább ur a fiad.

Egyebiránt a fia kicsapott jogász, gavaleroskodik a keservesen szerzett pénzéből s ugyancsak anzógal az ő messé gazdaságáról.

Izszak vele brudert a potya fráterek. Anyja otthon nyaggatja a gépet, olyan sirmi való kedvet mutat, azután felkapja a fejét, önézetesen suttogja:

— Ur legalább a fiam!

— Nagyszerű, kitűnő dobás!

A fia megint kitűnő sikert ért el! Jól teszi, ha örvend a fia előmenetelén.

Óreg páron akadnak meg szemeim, kedélyesen beszélgetnek egymással. Akárcsak halálank öket. Bizonyosan a régi idők emlékeit elevenítik fel.

Mikor az anyjuknak ráncos arca piros, redőten volt, szemei tüzések, gyujtók, ajkai csokracsalogatók, a férj uram pedig ugyan-csak lelkesen ropta a csárdást, meg is bámulták érte anno 48 ban.

Lapja a Budapest. Mikor Helfy ír benne valamit a legnagyobb magyarról, a mi félistenünkről, Kossuthról, akkor megvillan előtte a régi napok fénye, helyeslőleg bólintgat az egyes passzusokra, sőt isten bocsáss, dalt dudol az öreg ur:

S megered a beszéd.
 — Ez hallatlan, milyen csekély költséget állapított meg ez a bíró.

— Borzasztó, fellebbezd meg! S a gonosztevők díszes serege megelevenül az ügyvédek fantáziájában. Ott van az apagyilkos, arra X. ur vágyik, hogy két napig beszélhesen ügyében a legnagyobb ékesszólással, evel magára vonhatná egész Debreczen figyelmét.

A Lichtenstein csőd sajnos már ki van adva. S a családottak szomorúan gondolkodnak a soron.

Justicia asszonyoság szigorú arccal nézi gardáját. Van-e rá oka?
 Hat ott ki ül éppen az újságszekrény mellett, nyakig belebujva a Pester Lloyd fecsegő hasábjai közé?

A terménykereskedőknek egy példánya. Itt, a terményforgalom központjában, nagy az iránt az érdeklődés. A pinczer már jól ismeri a szokását. Pester Lloyd, 4 krajczár borra való, az öreg ur gyönyörrel olvassa az első oldalt.

Ott van szemgyótró betűkkel a tözsdei jegyzések rovata. Arca redőkre vonul, ha nagy a csökkenés, de ismét nyajasan mosolyog, ha olvassa, hogy nagy felszökkenésre van kilátás. A tengeri, zab szellemi eteledel.

Néha azután a tarozára is ráteved tekintete. Színház. Művészet. Előfizetési felhívás. Hallom az öreg ur hangját, a mint dühösen rácsap, becsmerőleg dobol rajta s morogja:

— Dummer Esel! Inkább írna a disznók hizlalásáról.
 Az igaz! ki-ki a maga szempontjából.

Lám, mellette gunnyaszt az én Laczi pajtásom. Annak meg egészen más az izlése. Holmi bolondos poéta. A pinczer nem sokat ad rá. 2 kr., egész delután olvasás. Felhívja az összes magyar szépirodalmi lapokat, szinte látom, mint ragyog arca a lelkesüléstől, mennyire átézi azt, a mit olvas.

Lázasan kutat a szerkesztői üzenetek kö-

zött. Nagyon érdekelve van ott. S egyszerre örömsugar tükröződik arcán, ott van a magas színvonalu lap iradalmi vezérének válasza: »Jelese tehetesgről tanuskodó cikket legközelebb adjuk.«

S feláll. A kötelesség haza szólítja. Ott szegény anyja belegyánál azután eltűnődik. Lelke magába ragadja, magába szuzton itt van a nyomor, mely önsúlyként nehezedik rá. Fényes, teheteseg szellem. De mikor látja a ketésgbejött ínséget, könnyekbe tör ki.

S azután felteszi magában, nem gondol arra a bolondos dolgokra, holmi irkálkákra, hanem dolgozik, avval is többlet dolgozik.

S mikor ráhajol a sok sűrűn teleirt kixkraxos papírra, melynek ivét 20 krajzával másolja a nagyságos iradafonós urnak, a ki azt is sokálja, még akkor is élébe kándikának a szársalábakból a versek, holmi ékes csengésű irkálkák.

Gondolataimból nevetés, vig-ság zaja ébreszt fel.

Hiszem nem Laczi szobájában vagyok én, itt vagyok a kávéházban, ebben a szivar-füstös légkörben.

Az meg ott Janos bácsi, ki kedélyes nevetésre fakasztja hallgatóságát.

Most is valami furcsa históriát beszél el. Holmi farkasok, tel, bunda, hegedű, égő fak, egyes szavakat tudok kivenni csak a zajból.

Igaz, hogy a Janos bácsi fantáziája nagyon magas, felemelkedik a való életen, de mikor olyan érdekesen tudja ki-kiverni a mondkáit.

Milyen nagyokat nevet rajta az a kopasz uri ember! Mahotázása elesen kiválik a szelid nevetés zaja közül. Egy páran ugyan tesznek erre holmi megjegyzéseket.

Pár hete halt meg a feleség s ő mily jól találja magát itt. Az igaz, nagy nyűg volt már a felesége, váltig panaszolta az ismerőseinek, mennyi pénzbe kerül annak a köhögős, vékony penzű asszonynak kuraltatása, még jól járt, hogy meghalt.

Azután ő megtette a kötelességét. Nem

nosztrovet küldték Sachalinba, de ezután teljesen át fogja venni Szibéria rendeltetését. Sachalin szigetét eddig is borzalommal emlegette az orosz, mert Szibéria a száműzötteknek valóságos Eldorádó volt ehez képest. A jövőben tehát Sachalin lesz a császár kegyvesztettjeinek börtönháza.

Bajaink.

Rablás, sikkasztás, csalás, öngyilkosság, gyilkosság ime ez öt szó, melyből a napi események czimeit megírhatjuk.

Erzeink annyira megszokták már ezeket a borzasztó jelenségeket, hogy fásult egykedvűséggel olvassuk — a jelen bűnkrónikájának legsötétebb fejezeteit, — s a legszörnyűbb tett nem tűnik fel annyira, mint az, ha a la ok ilyesmirel nem referálnak.

Érdekfeszítő rovat, az elnyűtt idegek csiklandozó kaviarja, a korrupció undorító törtérel s a XIX. század civilizált népei megkívánják, mint a tulságos munka és nyomorúság által elesigázott szervezet a spirítuszt.

A legnagyobb embertelenséggel elkövelett gyilkosság történetét olvassa mohó kíváncsisággal az ország. Fényes nappal megöli a gyilkos ártatlan áldozatát. Megtörli kését s a korszámban nyugodtan olvassa förtelmes tettenek leírását s a véres kép nem kísérti álmaiban, nem döbben meg, csupán az nyugtalanítja, ha meg találják tudni: Nem a ver, nem sötét tettének nemtelensége nem a lelkiismeret háborog benne, csupán önzése remegteteli és a — háttérben emelkedő akasztófa veri föl nyugalmából.

A társadalom mezborzad s gondolkodóba esik, hogy fájhat el az ember ennyire, micsoda szív vetemedhetik ilyen utálatosságra? — S keresi életéből a pszichológiai indító okokat. — Az okoskodást aztán rendszeresen azzal végzik: nem tudom megérteni.

Természetes. A hűnös koponyáját vizsgálni, szívét fürkészni, élettérkait kutatni nem elég; ez a dolgot csak egyik oldalról világítja meg, a másikat a társadalmi viszonyok megértése leleplezheti le.

Nehéz a megélhetés, nagy a nyomor, hiányos a nevelés s mit legelső helyen kellett felemlítenem, hanyatlak a valláserkölcsi érzés.

Ezek a mai társadalom legnagyobb, legfajóbban sajnó sebei.

A kornak, a folyton haladó kornak mind-egyre nagyobbodnak a követelményei, nagyobbodnak az igények s minden ember igyekszik lépést tartani.

Az a rendszer, mely azt ismerte elvül, hogy csak addig takarózzunk, ameddig a paplan ér, kivésőben van, helyette hangzatosabb jelszavak kerekedtek felül: rövid az élet, örök a sir, minden órának leszakaszid viragát.

A mai kor gyermekei élni és élvezni, sokat élvezni akarnak. — Nagy a fényűzés, nagy a pazarlás s ezt nem mindenki bírja ki. A féktelen életmód mellett előbb, vagy

utóbb, de biztosan be kell következni a bukásnak.

A küzdelem tart s az élet nagy harcában egyaránt potyognak az emberek.

Az erkölcs világa hunyó felben van. Nincs szemérem, nincs szégyen; az önzert álaréz alá rejtőzött.

Vadházasság, törvénytelen gyermek napirenden lévő fogaimak, melyek már teljesen megszokottakká váltak.

Törvénytelen gyermek! . . . Mi ez . . .

A családi élet hiánya, az anyai és atyai karok nélkülözése, a születés szégyene. Az Isten nem csinálta, csak a társadalom gondolta ki az eredendő bűnt, mi a születés törvényteleniségében oly pokoli módon van megörökítve.

Gyermek, a kit megtagadnak szülei, ifjú, a kit szégyenlenek s dugnak a világ elől! Nevet adnak neki, mely szívét keserűséggel tölti el s kihívja őt az Isten és emberek ellen.

Fattyu!

Ime a szégyenfolt, melyet annyi ártatlannak homlokára sít a társadalom s az Isten nevével kéréddő egyház és szeretet vallása. Gyermek, a kiknek legjobb esetben is csak a testi vegetációjáról gondoskodnak az ismeretlen szülők, de akik erkölcsileg elhagyják s környezetiük könyörtelen gunnyal vérszívüket s már korai ifjúságukban elveszik tőlük az emberek iránt való bizalmat és szeretetet.

Emberek, a kiket gyűlölnék s a kik csak gyűlölni tudnak!

Mire vezet ez, látjuk az élet mindennapi bűnei közt.

Ujdonságok.

* **A kereskedelmi és iparkamara** a következő sürgős értesítést közli az érdekeltekkel: »A tőlünk Németországba kivitt áruk után a német hatóságok által követelt származási bizonyítványok tárgyában folytatott tárgyalások eddigi eredményeképpen a közös külügyminiszter úrtól vett értesülés alapján értesítettük az érdekelteket közönség, hogy a német vámhivatalok által e tekintetben eddig követelt eljárás tévedésen alapulván, az illető német vámhivatalok utasították, miszerint küldeményeik után származási bizonyítványokat ne követeljenek.«

* **Lelkész-választás.** Az érmihályfalvai ev. ref. egyház lelkészévé f. hó 20-án Szahmari Sándor margittai lelkész s egyházmegyei tanácsbíró választott 156 szavattal. Vegh József ersemjenti lelkész 92 és Lengyel Pál széplaki segédlelkész 54 szavazata ellenében.

* **A nyolcz órai munkaidő.** A nyolcz órai munkaidő kérdése eg sz Európát foglalkoztatja. És míg eddig csak a parlamenteknek a munkásszervezetek gyarutalajdonosoknak okozott fejtörést, a napokban a zürichi klinika egyik kísérletezéséből kiderült, hogy az izomerőnek nyolczórán át való igénybevétele végső határa annak a fizikai működésnek, a melyet az emberi szervezet épségének veszélyeztetése nélkül megír. A hosszabb munká-

kodás túlfeszíti az idegeket, ellankasztja és részben hűdöttekké teszi az izomrostokat, a vér fehérsége tartalmát megapaszítja, növeli az értelemek számát és így az egész organizmusra veszedelmes. A zürichi egyetem orvosi kara ezért egészségügyi szempontokból teljesen jogosnak tartja a munkások kiválasztását a nyolcz órai munkaidő tárgyában. (Nagyon szép szó, hogy a szellemi munkások munka ideje se terjedjen tovább 8 óránál, holt a szellemi munka tudvalevőleg még inkább túlfeszíti az idegeket, mint az anyagi munka?)

* **Értesítés.** A helybeli róm. kath. elemi fiú- és leányiskolában és a felső leányiskola I. és II. osztályában az 1893—94-ik tanévre a beiratások szeptember hó 1-en, 2-án és 4-ikén tartatnak meg délelőt 9 órától 12-ig. délután 3—5-ig Szeptember 5-ikén délelőt 9 órákor méltóságos és főtisztelendő Dr. Woláfer Nándor v. püspök, prépost-kanonok ur a templomban »Veni Sanctus«-t tart s az isteni tisztelet után az új fiúiskola épületét ünnepélyesen felszenteli. A rendes iskolai előadások szept. 6-ikán kezdődnek. Beiratás alkalmával az országos tanítói nyugdíjalapjára minden tanuló 15 krt. köteles lefizetni. Az elemi fiú- és leányiskolában a tandíj egész évre 3 frt 20 kr., a felső leányiskolában 15 forint. A leányiskolákban a női kézemunka kötelező tantárgy, melyért külön díj nem fizetendő. Ezzel egyidejűleg értesítjük a t. cz. szülőket, hogy az elemi leányiskola I. osztályában a párhuzamos osztályt már most, szeptember 1-én megnyitjuk.

Az igazgatóság hivatalos helyisége Varga-utcán az új fiúiskola épületében lesz. Debreczen, 1893. augusztus hó 21. A z i g a z g a t ó s á g.

* Apróság.

Nem akarja. Mama: De Muki, miért vagy te mindig olyan rossz?

Muki: Oh mama, hiszen minden este kérem az istenkét, hogy tegyen jóvá, de hat nem akarja.

* Közelgő vihar.

Nő: Ma délután megő a mama látogatóna.

Férj: Mindjárt gondoltam. A zöld béka egésznap tenn kuksol az üveg fenekén.

* Megfelelt.

Tanár: Mely napon ölték meg Julius Caesart?

Tanuló: Halála napján.

* Gyermek logika.

Atya: Az iskolában huszadik vagy, azaz utolsó. Nem szégyelled magad?

A kis József: Mit tettek én arról, ha nem volt több tanuló az iskolában.

* **A t. cz. szülők figyelmébe!** Az új iskolai év beálltával becses tudomásukra hozzuk a t. cz. szülőket, hogy a Kassán fűtő-utca 76 sz. a. levő »Hübner« fele leánynevelő és tanintézet tulajdonosai ez iskolai évre bennlakó növendékeket is fogadnak fel. A növendékek oktatást nyernek a népiskola 6 osz-

tályának tantárgyaiban, német és francia nyelvben, női kézimunkában és zongorában. A bennlakó növendékek teljes ellátásában, gondos ápolásban, valamint szeretetteljes bánásmódban, részesülnek. Az intézet feladatává teszi a szülői házat lehetőleg helyettesíteni. Egészséges, világos lakószobákról kellően gondoskodva van. A mely szülők óhaja, hogy gyermekeik a német nyelvet is elsajátítsák, abbéli óhajuknak elég lesz tette, a mennyiben az iskolán kivül társalgás német nyelvben is folyhatik. Feltehetően teljes ellátásra oly leány növendékek is, kik más tanintézetbe um. préparandiába, polgári iskolába, állami leányiskolába stb. járnak. Szíves megkérésre jobbebben választott Kassán Hübner G. intézet tulajdonos. (307)

* **A függetlenségi párt ügyi táncvizsgálma.** mely vasnap, f. hó 22-én tartatik meg a Margit-fürdő dísztermében, napról-napra szelesebb körben kelt érdeklődést. A meghívók már szétküldettek és a valaki tévedésből meghívót nem kapott volna, de arra igényt tart, sziveskedjék az iránt a függetlenségi kör helyiségeben jelentkezni. — E táncvizgalmat össze lesz kötte a Kossuth Lajos nevenapjának megünneplésével. Lajos napja ugyanis hetköznapra esvén, a függetlenségi párt intező bizottsága czélszerűbbnek látta Lajos napjának megünneplését f. hó 27-ére, vasnapra áttenni, midőn gazdálkodással foglalkozó elvtársaink is itthon lesznek. A táncvizgalmat rendező bizottsága f. hó 24-én, csütörtökön este 5 órákor, gyűlést tart a függetlenségi kör helyiségeben.

* **Kánikulla végén.** Hivatalosan, a napjár szerint, ma van a kánikulla vége. Azonban a forráság meg csak most kezdődik, a mit nem lehet csodálni a hűvös, esős nyár után. — Valószínűleg a kánikulla az ősz kezdetén pótolja vissza, a mit elmulasztott csak ezután adja ki a megért. Az öreg aszsonyok különben hosszú, verőfényes ősz jöhetnek, mert az akác sok helyen másodsor virágozik.

* **Pályázat.** A debreczeni gazdasági tanintézetrel kapcsolatos földmívelési iskolában a jövő tanév kezd tétel két városi alapítványra pályázatot hirdet a tanintézet igazgatósága. Az alapítványra debreczeni illetőségű ifjak pályázhatnak. A pályázati kérvények a városi tanácsnak czimezeve adandók be, míg részletes felvilágosítással a tanintézet igazgatósága szolgál, hol a feltételek megtudhatók.

* **Az új sertesvásártér.** A katonai és rendőri vegyes bizottság tegnap délután a város-háza nagy tanácstermében ülést tartott a sertesvásár hova helyezése tárgyában. A katonai bizottság hozzájárul a főkapitánynak azon javaslatához, hogy a sertesvásártér a mostani baromvásár helyen helyeztesse el, annyival is inkább, mert ez a terv a városra nevez költösgemegtakarítással jár, a mennyiben ezt már a város nagy áldozattal készszenven berendezte, míg ha a sertesvásártér a vághid előtti térségre, vagy a pérsai út mellett akarnak elhelyezni, a berendezés a városnak 30—35, sőt a kisajátítások tekintve (pl. a vághid előtti térségre) 50—60 ezer forintba kerülne. Ezen javaslattal mellett szól még azon körülmény is, hogy a rakodót egy helyre lehetne koncentrálni. A gyűlésen jelen voltak:

Az igaz, könnyen megy a lelkesülés. De utóvégre krajczározó mulatságnak ez is megjárja. A tisztességes iparos, ki 2—2 fillérral könnyebbíti meg zsebeit minden egyes tanyerőzösnél, semmit sem ért abból a német »dal«-?(?)közből, de annál többet lát.

Megissza a maga két pohár sörét, ha a feleségével van, ha magában, jó companiat keres, s megiszik akár 18 krigitel. Olecsó mulatság, mért ne tenné.

Két diák ül a legszélső asztalnál.

A potyadiakok. Rendelnek 4—5 pohár sör, kedélyesen beszélgetve hallgatják a pikáns törtérelket s aztán elmegy az egyik, — utána a másik, a hogy meg van írva egy kelvess operettében:

»A szökés párosan...«

s mikor az ámuló pinczér keresi a keresztdöket, a néma csend felel neki. Átveszi sörrepet a nagyharang.

A mellette levő asztalnál két kisasszony ül. Nyakra-főre rendelnek a pinczértől ezt-azt. S isznak mellé. Ki vannak már pirosodva s nagyon bátor megjegyzéseket koczkaiztatnak. Szerelmesen néznek a közelben ülő fiatal emberekre, kaczerán integetnek, kivágtott ruhájuk kineisere motogalva, nem nagyon leplezik le bajukát, várják a — lovagot, ha akad. A barbár pinzer azonban oda megy hozzájuk, indicsértül mosolyog s azután gunyos hangon mondja:

— Hölgyeim, kérem, távozzanak.

Megsértődve tekintenek fel. Azután — nevetnek.

Hozzá vannak már az effélékhez szokva. Mennek másfelé.

Praktikus gondolkodásuk. Szerencsére kevés ilyen van még városunkban. Manapság piacra kerül minden. Egyik el kereskedésből, másik tudományából, harmadik csalásból, ók meg élnek a — szépségükből.

Könnyű életmód. Csak a végén ne látogana . . . az úr, a betőthetetlen úr, — a szágyen-teljes, czéltalan élet . . .

»Kossuth Lajos azt üzenté, Elfogyott a regementje...«

Azután olvas az oláhokról. S mikor értesül a lapjából, a szókimondó kedvenc lapjából az olah gárda fékvesztett örvöngéseiről, kigyul szemében a régi láng, nagyot csap az asztalra. — a vendégek bámulva fordulnak arra, mi lehet az öreg urat — s szól:

— Hej, ha kard volna az oldalomon, majd megantánam őket a magyar becsületre . . .

Mikor azután az öreg barang bugó szóval elüti a kilenczet, az öreg ur izeg, mozog, majd felkel, felesgiti az anyjukat, ki óvatosságból nyakára ölti a régi csipkés kendőt, azután indulnak haza felé. Topogásuk nyugodt, kimért akar életük folyása . . . Akár Philemon es Baucis.

A szenvedélyek, a felkorbácsolt érzések ott vannak hátul, a kerthelyiség melletti kártyaszobákban szépen megtestesülve . . .

Lázás kezzel dobják egyre másra az ászit, filkót, dühös ingerlekeny minden csekélységért, ha veszt, szeretné megölni az egész világot a kibiceket legkivált, s azután csak játszik tovább. Legfeljebb, ha el is vesztí összes pénzét, a feleségének meg szép szöke gyermekének nem lesz vacsorárválója. Az ilyen csekélység szenvedélyének. Ebben a perczen ösömmel kiáltja:

T ö k f i l k ó!

Ha magát is értené alatta, akkor is nagy igazza volna . . .

De ki győzné mind részletezni ez érdekes alakokat. Egész tanulmány majdnem mind-egyik.

Az a hirtelen szöke uri ember, ki ott vakdominót játszik, általánosan ismeretes a felesége révén.

A felesége meg a tiszték révén. A férj szarvakat visel, a szép neje meg ékszereket. Könnyű az összefüggés . . .

Politikus eszmadiák. Ezekből az alakokból van kávéházainkban a legtöbb. — Vannak nép számmal a »Cseres«-ban, a »Bika«-ban, hol letelepedve a széles asztal mellé, hányják, vetik meg a világot sorját.

A vastagnyaku uri ember ott a jobboldali szélen éppen Rimliert szidja. A czingár szabó ur ellenkezőleg a siami konfliktus hátrányait mérlegeli a tü és öllő szempontjából. A sok sanyarúság, de még inkább sok borivás következtében megveresedett orru sertes hand lé a takarmánykivitelé tilalom mellett tör léndzsát, nagy bosszúságra Jajtelesz urnak, ki viszont őt titulálja hata megett baromnak . . .

A kávéház legörömbösebb látott vendégei a tiszt urak. A katonaság nagyszámmal van Debreczenben, van elég hadnagy, főhadnagy is. Privilegiumok van a külön asztalra, melyhez semmifele halandó, — ki nem visel egyen ruhát, nem szokott ülni.

Trefálkóznak, nevetnek, elmondják regényes színbe burkoló kalandjaikat, aztán vitakoznak az átiratokról, kézről-kézre jár közötük a Budapesti Hírlap, az szidja őket legjobban, arra kiváncsiak . . .

Azután német lapok dominálnak az asztalukon. Minden jó volna, csak az nem. Vannak nekünk magyar lapjaink is, tessenek uraim gyönyörködni abban, — van abban is sok szép jó.

Mame!uk lap is van bőven. Még jobban szidja a magyart, mint a német lapok. Ott a terjengős lepedőj Lloyd, meg a Neues Pester Journal . . .

A csinos hadnagyok tüzes pillantásokat vetnek az arra haladó szép leányokra, meg fess menyecskékre, kik viszont szemérmesen lesütött szempilláik alól kaczer pillantásokat dobálnak közjük, gyönyörködve az arany csillogok sugaraiban.

Azután felkerekedik az egész gárda. Mennék az orpheumba, a »dalszarnok«-nével ékeskedő »művészi eröket« magában foglaló helyiségebe.

Kövessük oda mi is.

Utközben, éppen vasárnap van, berugott mester s kömives legényekkel találkozom. Viggan dadolják a »Sötétebe . . . meg a »Tra-rara-bum-die« agyon cséplé hangjait, borizú hangjuk recesszősen zendíti a színhazi kakasülön ellesett hangokat . . .

A korsómból vanszorog haza amott is egy. Bejárta valamennyit, most, szerencsésen elvervén hetkeresményét, haza tart, hol viszont ő fogja elverni a betti pénzért sör feleségét. Hjah, régi parasztfilosofia:

— »Vicem, pro vice«.

Szeged szeggel.

Még neki áll fellebb! Ő szíkozódik.

Mit tudja ő a pénz becsét. Arra való az, hogy elkölték. Neki az élvezet, ha a ronda padu büzhöd koremsa helyiségeben literszámra önti magába a zagyvaléknak kereszteselt kétes sárgaságu »sör«-t mód nélkül ölelkezik a kasszirno néven tündöklő elvirult szépséggel, mikor jól össze-vissza verik, s kidobálják, — meg haza s boldogan motyogja botorkálás közben:

— Most az egyszer jól kimullattam magamat . . .

Miből fog élni egy hétig. Ott van a »feleség« hadd dolgozzék, ha enni akar. Menjen mosni, vasalni, csináljon akármit, csak pénz legyen . . . ez a fő.

Szociális kérdések háborítják fel a nagy urak, a méltóságos magnások nyugalmát. Tanítsák meg önök a népet, vezessék a nyugodt, békés életmódra, szoktassák le az ilyen kiesapongásokról — humánus intézményekkel.

Csak aztán jajgassanak önök s ócsároltassák revolver zsurnalisztáikkal a buta, ostoba népet . . .

De itt vagyunk, az »orpheum«-ban. Az összszatólt emelvényen libegnek-lebegnek a hiányos öltözékű angyalok, dalszámait meg-újuló, hogy voltaképp ismétlik meg.

Körner Adolf va kapitány. Medve Lajos, Kerekes G. latinszky Ferencz tesli István s K.

* **Népesed** letén az elmúlt lett fiú 28, leány tek száma 46. Ez A szaporodás tem mert a szaporodá idő óta nem ford

* **Debrecz** zott a törvénytés éves asztalos mes czius havában Ge állapotában gar Pecze Sándor he vozott onnan, sőt mikor mégis nagy lysiségből, megtó kirántotta s azzá többek segélyeve kereskedő bolta azután is dühön s talygán a ren vényeszek 2 hónap ugy, mint kir. ú tek. A törvényss zokból állott. Elm Mocsy József, Dr ger Andor, ügye

* **Polony** rület orsz. gyúl. a h-szoboszlói sit — f. hó 26- beszámoló besz órakor tartja me

* **A debr** lapunknak M- Troubadour-t gár, Locsareknek és Ferenczi ené zőnseget; Novák laltanságot igaz mely különöse ben tünt ki. tülze: »Szeged Toldy Miklós, pusztilása« ez

* **Figyelme** van, még a pap kézik. Mután alag végre megjött ő hozza fogma a fordui és éles hat

Máskor rábrában megjelnt

* **A v** Győr város pol ressurra hívta vában fognak szonhárom főlészlőttát s er ri hivatalnál el nel padig egy kezleten. A ke hat összesen ké hátralevő nyol nűség szerint kezleten.

»Oh de Ki énekl zengi az elcsé Az ember mamák, meg n ringattak el gy eszünkbe jutni elpusztíthatl nyára örök ne

Hát még Haj, de lelkes saim kezei et kis lány» csak azért is kisértetiesen is, is, is baksis rimel ra

a jelenre. Jón ki van pirul kis kendőt de pénz szerint

1 kr — 2 — 3 — 10 — 1 frt — A skala Akar a Majd up csak azt nem Jaj be l Azután, De talar

te, kedves olv ni a lampafér ban felvett fe nem a levett, a kinek ments Debrecz Iyes asszony szélyeid is. biakra, talán jobban örül

